

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

Документ 957-2021-п, чинний, поточна редакція — **Редакція від 06.09.2022**, підстава - [979-2022-п](#)

[Інформація](#) [Зберегти](#) [Картка документа](#) [Зміст документа](#) [Пошук у тексті](#) [Текст для друку](#)

06.09.2022 •

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 15 вересня 2021 р. № 957
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 483 від 26.04.2022](#)

[№ 979 від 30.08.2022](#)}

Відповідно до [частини другої](#) статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), що додається.

2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

[постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872](#) “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);

[постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588](#) “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).

4. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України	Д.ШМИГАЛЬ
Інд. 73	

	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957
--	---

ПОРЯДОК організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 979 від 30.08.2022](#)}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України [“Про освіту”](#), [“Про повну загальну середню освіту”](#).

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з [додатком 1](#), а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єднаного класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною [додатком 2](#), або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною [додатком 3](#).

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учніям відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими

фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) “Про соціальні послуги” та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. [№ 585](#) “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

	Додаток 1 до Порядку
--	-------------------------

РІВНІ
підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізм її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Облаштування освітнього середовища	Проведення поточного, семестрового та річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації
-------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	--	--	------------------------------------	---

Перший рівень

(надає на підставі проведення оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти та протоколу її проведення (додаток 2 до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) наявність бар'єрів (відповідно до однієї або кількох сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню/засвоєнню/ігровій діяльності/мобільності) в закладі освіти	не створюється інклюзивний клас передбачається: проведення оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти - надання учням, які мають труднощі I ступеня прояву, підтримки в освітньому процесі; проведення регулярних нарад-консультацій педагогічних працівників закладу освіти; оцінювання вибраних методів; надання консультативної допомоги корекційним педагогом, вчителем-логопедом,	без додаткового фінансування	підтримка в освітньому процесі ініціюється та надається силами та ресурсами закладу освіти за заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня: керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного супроводу; команда психолого-педагогічного супроводу проводить оцінку розвитку учня та визначає потребу у наданні підтримки першого рівня або рекомендує звернутися для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки	передбачає: розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку; підбір матеріалів, форм роботи під час організації освітнього процесу; проведення консультацій учасників освітнього процесу з можливим залученням інших фахівців; посилену увагу з боку психолога закладу освіти до учня; створення команди психолого-педагогічного супроводу; не надаються додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (заняття)	використання загальних матеріалів використанні загальні підручники в фінансуванні закупівлі обладнання не здійснюється	забезпечується загальний дизайн закладу освіти	на основі загальних критеріїв оцінювання на основі загальних підходів оцінювання з урахуванням можливості їх адаптації та з урахуванням особливих освітніх потреб учня
--	--	------------------------------	--	---	--	--	--

практичним психологом;	розвитку заняття особи до проводяться інклюзивно- за розкладом ресурсного класу центру;
- надання логопедичних послуг в логопедичних пунктах системи освіти відповідно до визначених потреб учня	на підставі рішення команди психолого-педагогічного супроводу щодо надання підтримки першого рівня, складається індивідуальна програма розвитку

Другий рівень

(надає наявність бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають II ь успішному функціонуванню (навчання/ прояв взаємодії/ігрові у й діяльності/ (трудн мобільності) в оціні закладі освіти легког потреба у: о - здійсненні ступе комплексної прояв психолого-педагогічної оцінки розвитку особи у) передбачає в інклюзивно-ресурсному центрі; - створенні пристосовувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, навчального	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачає проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуаль	фінансування визначається відповідно до потреб учня для проведення (надання) корекційно-розвиткових їх та психолого-педагогічних (послуг), оплати послуг асистента вчителя та закупівлі допоміжних засобів для навчання забезпечуються доплати відповідно до Закону України "Про повну	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та індивідуальний навчальний план (за наявності) учня передбачає: - адаптація змісту навчання; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру,	використання загальних підручників для навчання, адаптація загальних матеріалів та підручників, зокрема надрукованих шрифтом Брайля або збільшеним шрифтом відповідно до потреб учня забезпечення учня допоміжними засобами навчання відповідно визначених потреб	забезпечується загальних універсальний дизайн, з у разі можливості адаптації умов проведення його оцінювання - з розумне урахування особливих освітніх потреб учня під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в
---	--	--	--	--	---	---

плану учня, дизайну приміщень тощо відповідно до потреб);	ої програми розвитку, індивідуального навчального плану учня (відповідно до потреби);	загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	зокрема педагогічним і працівниками закладів спеціальної освіти;	закупівля обладнання на 10 відсотків загальної суми фінансової підтримки	аудіоформат і, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо)
- допоміжних засобах для навчання, додатковій підтримці;	- проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг)	надається можливість забезпечення :	- посилена увага з боку психолога закладу освіти;		
- присутності асистента вчителя	- ініціюючи підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо);	- асистентом вчителя відповідно до потреб	- створення команди психолого-педагогічного супроводу	надається до двох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень	
			заняття за розкладом класу та додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні заняття (за окремим розкладом)		
			призначається асистент вчителя		

Третій
рівень

(надає наявність бар’єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудні перешкоджають III оцінюванню функціонування у модії/ ігровій (труднодіяльності/ оцінюванню) в закладі освіти)	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку	фінансування освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та психолого-педагогічних занять	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та психолого-педагогічних занять	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та індивідуальний навчальний план (за наявності) учня передбачається:	адаптація підручників в закладів загальної середньої освіти та навчальних матеріалів (у тому числі надрукованих шрифтом Брайля або	забезпечується загальних критеріїв оцінювання дизайн, з урахуванням неможливості його забезпечення - розумне пристосування, можливості адаптації
---	---	---	--	---	--	--

ступеня прояву)	потреба у: - здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;	розвитку особи передбачається: - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	(послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжних засобів для навчання	психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу із залученням до неї представника	- адаптація змісту навчання; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, зокрема педагогічним і працівниками закладів спеціальної освіти;	збільшені (м шрифтом); додаткові матеріали для опанування освітньої програми; спеціальне обладнання, допоміжні засоби для навчання відповідно до визначених потреб	вання ресурсної кімнати	умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);
	- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах для навчання; - додатковій підтримці; - присутності асистента вчителя можлива потреба в присутності асистента учня	- розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану учня; - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація змісту навчання; - забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг супроводу особи з	забезпечуються доплати відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	інклюзивно-ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	- посилена увага з боку психолога закладу освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу; - проведення відповідно до потреб учня занять з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо; - залучення ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта) тощо відповідно до	закупівля обладнання на 20 відсотків загальної суми фінансової підтримки		зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшенням шрифтом, шрифтом Брайля тощо)

порушенням зору, порушенням опорно-рухового апарату та послуги перекладача жестової мови тощо);

- забезпечення допоміжним и засобами для навчання;

- можливість забезпечення асистентом вчителя

визначеної потреби;

- використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо

надається до чотирьох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень

заняття за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування занять за розкладом класу та додаткових корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять

(за окремим розкладом) відповідно до індивідуальної програми розвитку

призначається асистент вчителя

асистент учня призначається відповідно до

визначених
потреб

Четве
ртий
рівень

(надає наявність бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають оці IV функціонуванн ступе ю ня (навчання/взає прояв модії/ігровій у діяльності/ (трудн мобільності) в оці закладі освіти тяжко потреба у: го - здійсненні ступе комплексної ня прояв психолого-педа у) гогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ре сурсному центрі; - створенні пристосовань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуальног о навчального плану учня, адаптації або модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання; - інших додаткових послугах та пристосовування (наявність ресурсної кімнати тощо);	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачаєть ся: - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуальн ої програми розвитку та індивідуальн ого навчального плану учня; - проведення (надання) корекційно-розвиткових психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація або модифікація	фінансуван ня визначаєть ся відповідно до потреб учня для проведенн я (надання) корекційно -розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжни х засобів для навчання, фінансуван ня базових соціальних послуг фінансуван ня засновник о м облаштува ння освітнього середовищ а забезпечу ють ся доплати за роботу в інклюзивн ому класі відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанови	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представник а) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу із залученням представник а інклюзивно-ресурсного центру за погодження м з батьками (іншими законними представник ами) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з	необхідно розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуальн ий навчальний план (за наявності) передбачаєть ся: - модифікація або адаптація змісту навчання; - можлива зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативн ої комунікації, соціально-по бутового орієнтування тощо; - можливе використання альтернативн их методів навчання та занять з самообслугов ування;	адаптація підручників в для закладів загальної середньої освіти та матеріалів (у тому числі надрукован их шрифтом Брайля або збільшени м шрифтом), використан ня підручників в для учнів з особливим и освітніми потребами і матеріалів додаткові навчальні матеріали для опанування освітньої програми, числі ігрові спеціальне обладнання , допоміжні засоби для навчання відповідно до визначених потреб закупівля обладнання на 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки	забезпеч ується загальних критеріїв оцінювання з урахування м івості індивідуаль ного навчального плану (за наявності) та можливості облашту вання ресурсн ої кімнати, облашту вання місця навчанн я, закупівл і індивіду альних засобів навчанн я відповід но до потреб учня, що включає: - використанн я доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); - використанн я засобів альтернатив ної
---	---	---	--	--	--	---

- присутності асистента вчителя, асистента учня	змісту навчання; - забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо); - забезпечення допоміжними засобами для навчання; - забезпечення додатковими послугами (асистента учня тощо); - використання спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використання альтернативних методів комунікації; - можливість забезпечення асистентом вчителя	Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	урахуванням кращих інтересів учня	- залучення ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта) тощо відповідно до визначених потреб; - використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з педагогічним і працівниками інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - консультації з педагогічним і працівниками спеціальних закладів освіти; - посилена увага із сторони психолога	комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
---	---	--	--	--	---

закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу
надається до
шести
корекційно-р
озвиткових та
психолого-пе
дагогічних
занять на
тиждень

заняття за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
основних
занять за
розкладом
класу, деяких
предметів за
індивідуальн
им розкладом
та/або
додаткових
корекційно-р
озвиткових та
психолого-пе
дагогічних
занять (за
окремим
розкладом)
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку
призначаєсь
я асистент
вчителя

асистент
учня
призначаєсь
я відповідно
до
визначених
потреб

П'яти
й
рівень

(надає наявність ться бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають ощі V ь успішному функціонуванн ня ю (навчання/ прояв взаємодії/ігрові у й діяльності/ (трудн мобільності) в ощі закладі освіти найтя потреба у: жчого - здійсненні ступе комплексної ня комплексної прояв психолого-педа у) гогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ре сурсному центрі;	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачає проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	фінансуван ня визначає підстави заяви відповідно до потреб учня для проведенн я (надання) корекційно -розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжн х засобів для навчання, фінансуван ня засновник о соціальних послуг, фінансуван ня засновник о облаштува ння освітнього середовищ а	підтримка надається на розробити та виконати індивідуальн и програму розвитку та індивідуальн ий представник ив) учня та висновку про комплексну психолого-п едагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-п едагогічного супроводу із залученням до неї представник а інклюзивно-ресурсного центру за погодження м з батьками (іншими законними представник ами) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахування м кращих інтересів учня	необхідно розробити та виконати індивідуальн и програму розвитку та індивідуальн ий представник ив) учня та висновку про комплексну психолого-п едагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром - зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб учня з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативн ої комунікації тощо; - можливе використання альтернативн их методів навчання; - проведення занять з самообслугов ування; - залучення ерготерапевт а, психолога (поведінковог о терапевта) тощо відповідно до визначених потреб;	підручники забезпеч на основі для учнів з ується загальних особливим універс критеріїв и освітніми льний оцінювання потребами дизайн з і навчальні та у разі урахування матеріали неможл м ивості індивідуаль його ного додаткові забезпеч навчального ігрові та ення - плану (за навчальні розумне наявності) матеріли, пристос та спеціальне ування можливості обладнання облашту засоби для вання модифікації навчання ресурсн умов відповідно ої проведення до кімнати процедури оцінювання визначених облашту з урахування місця м особливих обладнання навчанн я потреб учня	на 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки закупівл я індивіду альних засобів навчанн я відповідно до потреб учня, що включає: - використанн я доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); - використанн я засобів альтернатив ної комунікації під час формування завдань адаптація/м одифікація завдань з
--	--	--	--	--	--	--

(соціальних послуг тощо);	окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	- використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо;	урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо
- забезпечення допоміжними засобами для навчання;	- можливість забезпечення асистентом вчителя;	- методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти	тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
- використання спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використанн	- використання альтернативних методів комунікації;	- консультативна підтримка учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	
- забезпечення додатковими послугами (асистента учня тощо)		- консультативна підтримка учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	
		- посилена увага з боку психолога до батьків (інших законних представників) учня, інших учасників освітнього процесу	
		надається до восьми корекційно-розвиткових та психолого-пе	

дагогічних
занять на
тиждень

навчання за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
закладу
освіти
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку з
обов'язковим
періодичним
включенням
учня в
освітній
процес,
відвідування
учнем заходів
із
позашкільної
діяльності з
метою
соціалізації

призначаєтьс
я асистент
вчителя та
асистент
учня

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 483 від 26.04.2022](#), [№ 979 від 30.08.2022](#)}